

Dönem : 3
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 862

Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun 5 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/730)

T. C.

Başbakanlık

25 . 10 . 1972

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1519/11096

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 19 . 10 . 1972 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun 5 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesiyle ekleri ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Ferid Melen

Başbakan

G E R E K Ç E

I. 6129 sayılı Türkiye Vakıflar Bankası T. A. O. Kanununun 5 nci maddesinde yapılması istenilen değişiklik banka sermayesinin 100 000 000 TL.'na çıkarılması amacını gütmektedir.

Yürürlükteki 6219 sayılı Kanunun 5 nci maddesi banka sermayesini 50 000 000 TL. olarak tespit etmiştir. Ancak, bugünkü şartlar içinde ve aşağıda gösterilen nedenlerle bu sermayesinin yeterli olmadığı ve artırılmasında zaruret bulunduğu bir gerçektir.

1. Memleketimizdeki gelişen iş hacmine muvazi olarak bankanın yeni şubeler açmak suretiyle teşkilâtını genişletmesi karşısında ilk kuruluşta öngörülen sermayenin yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır.

Gerçekten, 7129 sayılı Bankalar Kanununun 6 nci maddesinin emredici hükümlerine göre bankaların açacakları her yeni şube için ilgili şehrin nüfusu ile orantılı olarak 250 000 TL.'dan 5 000 000 TL.'na kadar bir sermaye tahsisi yapması gerekmektedir. T. Vakıflar Bankası T. A. O. ise son yıllarda teşkilâtını genişletmek hususundaki faaliyetlerini büyük ölçüde artırmış ve 1966 yılında (71) olan şube adedini 1971 yılı sonunda (145) e çıkarmış bulunmaktadır. Bundan başka banka, bu yoldaki faaliyetlerini devam ettirmek ve bankacılık hizmetlerini yurdun diğer köşelerine de götürerek güvenini kazandığı halkın yeni ve artan taleplerini karşılamak kararındadır.

2. 7129 sayılı Bankalar Kanununun 28 nci maddesi, sermayesi ve ihtiyatları toplamı 50 000 000 TL.'dan fazla olan bankaların kabul edebilecekleri tasarruf mevduatını ödenmiş sermaye ve ihtiyatları toplamının 15 katı olarak tespit etmiştir.

T. Vakıflar Bankasının bugün sağladığı tasarruf mevduatı toplamı kabul edebileceği en yüksek mevduat hacmine çok yaklaşmış olduğundan 1972 yılındaki normal artışla kanunî sınırın üzerine çıkmış olacağı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, ancak sermaye artırımını suretiyle bankanın yeni mevduat kabulüne imkân verilmiş olacaktır.

3. Bankalar Kanununun 38 nci maddesi, bankaların bir müşteriye açabilecekleri azamî kredileri, ödenmiş sermaye ve ihtiyat akçeleri toplamının % 10'u olarak tespit etmiştir. Bu sınır sanyai, maadin, enerji, nafia hizmetleriyle nakliyat ve ihracat işlerinde kullanılmak kaydıyla % 25'e kadar çıkarılabilmektedir.

T. Vakıflar Bankası T. A. O. son zamanlarda büyük sanayi müesseseleriyle ihracatçı firmalarının ve iktisadî Devlet Teşekküllerinin kredilendirilmesi konusunda ciddi faaliyetler göstermektedir. Ancak sermaye ve ihtiyatlar toplamına bağlı olarak verilebilen krediler bu firma ve müesseseler için tatmin edici olmaktan uzak bulunduğu cihetle bankanın bu konulardaki verimli çalışmaları ciddi engellerle karşılaşmaktadır.

II. Diğer bankalar, T. Ticaret Kanunu ve kendi anasözleşmeleri hükümlerine göre Genel Kurul kararıyla sermayelerinin artırılmasını sağlayabilmektedirler. Nitekim T. Garanti Bankası 40 000 000 TL. olan sermayesinin 1971 yılında 80 000 000 ve 1972 yılında ise 160 000 000 TL.'na yükseltmiştir. Bunun gibi Akbank 50 000 000 TL.'lık sermayesini 1971 yılında 150 000 000 TL.'na ve T. Ticaret Bankası da 50 000 000 TL.'lık sermayesini 1972 yılında 125 000 000 TL.'na yükseltmişlerdir.

T. Vakıflar Bankası T. A. O.'nun 30 Mart 1972 tarihinde yapılan Genel Kurul toplantısında ortaklar tarafından sermaye artırımı dileği açıkça ifade edilmiş olmakla beraber, T. C. Vakıflar Genel Müdürlüğünün bankaya sermaye katma yetkisi 6219 sayılı Kanunla tespit edilmiş olduğundan bu yetkinin genişletilmesi için sermaye artırımının kanun yoluyla yapılması zarurî bulunmuştur.

III. T. Ticaret Kanununun 399 ncu maddesi hükmüne muvazi olarak banka hisse senetlerinin itibarı kıymeti 500 TL. olarak tespit edilmiştir.

Ticaret Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Ticaret Komisyonu

Esas No. : 1/730

Karar No. : 2

2 . 1 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun 5 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı, komisyonumuzun 13 . 12 . 1972 tarihli toplantısında, ilgili bakanlık ve banka temsilcilerinde huzuruyla tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının gerekçesinde ileri sürülen hususlara ilâveten, temsilcilerin verdiği tamamlayıcı izahatı da yerinde bulan komisyonumuz, mezkûr kanun tasarısının aynen kabulüne ittifakla karar vermiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Ankara
F. N. Yıldırım

Sözcü
Sakarya
Y. Bir

Kâtip
Afyon Karahisar
K. Uysal

Balıkesir
İ. Aytaç

Konya
İ. Kabadayı

Kırklareli
F. Çarıkçı

Manisa
S. Çağlar

Van
M. E. Erdiñç

Millet Meclisi

(S. Sayısı : 862)

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 1/730
Karar No. : 11

13 . 12 . 1973

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Vakıflar Bankası T. A. O. Kanununun 5 nci maddesinin 1 neç fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı, ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçede arz ve izah olunan hususlar, komisyonumuzca uygun mütalâa edilerek tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereşince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı
Muğla
A. Buldanlı

Sözcü
Tunceli
K. Aral

Bozü
N. Bayramoęlu

Hatay
T. Köseoęlu

İstanbul
M. F. Göngür

İzmir
F. Arınç

Nevşehir
E. Kırathoęlu
İmzada bulunamadı.

İstanbul
H. Dolun

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/730
Karar No. : 233

26 . 3 . 1973

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuza havale buyurulan «Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun 5 nci maddesinin 1 neç fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı» Ticaret ve Maliye Bakanlıkları temsilcilerinin de katıldıkları toplantıda incelendi ve görüőüldü :

6219 sayılı Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun 5 nci maddesi, banka sermayesini 50 000 000 TL. olarak tespit etmiş bulunmaktadır. Memleketimizde ekonomik faaliyetlerin günden güne artan çalışmaları içinde bankacılık muamelelerinin mühim bir yer işgal ettiği malûmlarıdır. Âtıl bir halde halkın elinde bulunan tasarrufları mevduat olarak toplayıp değerlendirmek bankaların görevleri olduğundan bankalar çeşitli yollara başvurarak bu tasarrufları toplamaya çalışmaktadırlar. Ancak, 7129 sayılı Bankalar Kanununun 28 nci maddesi, bankaların kabul edebilecekleri tasarruf mevduatını, ödenmiş sermaye ve ihtiyatlarının on beş katı olarak tespit etmiştir. Halbuki Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı, sağladığı tasarruf mevduatı sayesinde bu kanunî sınırı aşmaya başladığından yeni mevduat kabulü için sermayesinin artırılmasından başka bir çare mevcut değildir.

Bâzi bankalar sermaye artırmalarını genel kurul kararı ile yapmaktadırlar. Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Genel Kurulu, sermaye artırımını arzu etse bile bu hususun bir kanunla yapılması 6219 sayılı Kanunda öngörülmüştür.

Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı sermayesini artırmaması karşısında gerek büyük sanayi müessesesine ve gerekse ihracatçı firmalara açtığı kredilerde ciddi zorluklarla karşılaştığı gibi, memleketin muhtelif yerlerinde kanunî sınırlar içinde kalmak şartıyla açacağı yeni şubelerini de açamamak durumu ile karşılaşmaktadır. Bunun için bankanın faaliyet sahasını daraltmamak, bilâkis genişletmek ve verimli çalışmasının devamını sağlamak gayesiyle hazırlanmış bulunan kanun tasarısı, Komisyonumuzca da olumlu karşılanarak maddelerin müzakeresine geçilmiş, tasarı aynen kabul edilmiştir.

Bankanın donmuş mevduat limitini genişletebilmesi ve yeni şubelerini biran evvel açabilmesi için, Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasviplerine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Başkanvekili	Sözcü	Kâtip	
Niğde	Ankara	Çorum	Adana
N. Çerezci	M. K. Yılmaz	A. Topçubaşı	S. Kılıç
Aydın	Bursa	Bursa	Edirne
N. Mentese	N. Atlı	A. Türkel	İ. Ertem
	İmzada bulunamadı		
Erzurum	Eskişehir	Eskişehir	Hatay
R. Cınıslı	İ. Anı	S. Öztürk	H. Özkan
İmzada bulunamadı		İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı
Isparta	Izmir	Manisa	Sakarya
A. I. Balım	K. Önder	M. Ok	H. Uysal
			İmzada bulunamadı
	Trabzon	Yozgat	
	A. Şener	C. Sungur	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun 5 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 6219 sayılı Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun 5 nci maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5. — Bankanın itibarı sermayesi her biri (500) beşyüz Türk Lirası kıymetinde (200 000) iki yüz bin hisseye ayrılmış olarak (100 000 000) yüz milyon Türk Lirasıdır. Bu miktar Bakanlar Kurulu Kararı ile bir misli artırılabilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

19 . 10 . 1972

Başbakan <i>F. Melen</i>	Devlet Bakanı <i>D. Kitaplı</i>	Devlet Bakanı <i>İ. Arar</i>	Devlet Bakanı <i>Z. Baykara</i>
Devlet Bakanı <i>İ. Öztürk</i>	Adalet Bakanı <i>F. Alpaslan</i>	Millî Savunma Bakanı <i>M. İzmen</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Kubat</i>
Dışişleri Bakanı <i>H. Bayülken</i>	Maliye Bakanı <i>Z. Müezzinoğlu</i>	Millî Eğitim Bakanı V. <i>F. Alpaslan</i>	Bayındırlık Bakanı <i>M. Öztekin</i>
Ticaret Bakanı V. <i>Z. Baykara</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>K. Demir</i>	Güm. ve Tekel Bakanı V. <i>D. Kitaplı</i>	Tarım Bakanı <i>İ. Karaoz</i>
Ulaştırma Bakanı <i>R. Danışman</i>	Çalışma Bakanı <i>A. R. Uzuner</i>	Sanayi ve Tek. Bakanı <i>M. Erez</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>N. Kodamanoğlu</i>
Turizm ve Tan. Bakanı <i>E. Y. Akçal</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>T. Toker</i>	Köy İşleri Bakanı <i>N. Sönmez</i>	Orman Bakanı <i>S. İnal</i>
Gençlik ve Spor Bakanı <i>A. Karaküçük</i>			

